

"TILLSAMMANS SKAPAR VI ETT HÅLLBART EUROPA"

Ordförandens arbetsprogram och prioriteringar 2010–2013

– En roll för det civila samhällets organisationer –

Jag har tre områden som prioriteringar under mitt ordförandeskap i EESK:

Dialog och Delaktighet – Hållbarhet och Tillväxt – Solidaritet och Utveckling

Tillsammans med facksektionernas arbetsprogram kommer dessa prioriteringar att ligga till grund för inriktningen på kommitténs arbete.

Staffan Nilsson

Europa

I grekisk mytologi var Europa en fenicisk prinsessa. För Homeros var hon Kretas mytologiska drottning. Sagan säger att hon var en ung vacker flicka som blev bortrövad av Zeus, som förklädd till tjur rusade ut i havet och runt på den kontinent som därigenom fick namnet Europa.

Europa har under århundradens lopp präglats av ständiga konflikter där ett myller av olika folkslag stridit mot varandra, där makt, herravälde och imperium flyttat gränser, härjat och härskat. Detta Europa har under en i historiskt perspektiv kort tid gått från förra århundradets två världskrig till ett hållbart ömsesidigt samarbete – det vi kallar Europeiska unionen, som just syftar till en framtid med fred i Europa.

- *Vi måste hålla en vision för ett fredligt och välmående Europa levande.*

En europeisk union

Den europeiska integrationen har sedan 1950-talet genomförts med stora framsteg. Efter sekler av motsättningar med krig och ständigt flyttade gränser och befolkningar, har Europaprojektet inneburit att vi kunnat bygga fred, säkerhet, välstånd och solidaritet, även om mycket kvarstår att utveckla.

Initiativen att genomföra en gemensam inre marknad och senare en gemensam valuta har varit enastående projekt. Två utvidgningar med sammanlagt tolv länder har genomförts de senaste sju åren. Efter flera år med både framsteg och bakslag har unionen kunnat enas om ett nytt fördrag där det civila samhällets roll stadfästas och där det finns en permanent ordförande för Europeiska rådet och en hög representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik.

Europeiska utmaningar

Världen har de senaste åren genomlevt en djup global finanskris. Det råder alltså stor osäkerhet i den begynnande uppgången, och fortfarande finns varningssignaler för depression, fortsatt nedgång och avbruten återhämtning. Arbetslösheten är oerhört stor, även om situationen varierar mellan olika länder och regioner. Särskilt ungdomsarbetslösheten är förödande. Fattigdom existerar fortfarande i alltför hög grad även i Europa. Fokus har flyttats från katastrofala problem i den finansiella sektorn till hur den offentliga ekonomin ser ut i medlemsländerna. Stora offentliga underskott och därmed stor skuldsättning har inneburit extrema påfrestningar genom neddragningar, sänkta löner och andra ekonomiska krisåtgärder i flera medlemsländer.

Det politiska engagemanget för klimatfrågan och för en hållbar utveckling har minskat. Den långsiktiga utvecklingen har fått ge plats för en mer kortsiktig politik. De globala rättvisefrågorna, demokratiutveckling, rätten till mat och rent vatten, uppmärksammas inte i tillräckligt hög grad av världssamfundet och får inte det stöd som skulle behövas. Millenniemålsättningen att minska den globala fattigdomen tunnans ut. Efter många års förhandlingar har man inom WTO ännu inte lyckats att åstadkomma ett nytt multilateralt frihandelsavtal.

EESK ska ha en modern förvaltning och en effektiv administrativ struktur med ett väl fungerande budgetarbete som ger ledamöterna bästa möjliga stöd för att nå sina politiska mål och som säkerställer att kommittén fullgör sina institutionella förpliktelser och sitt samarbete med andra institutioner. EESK ska kännetecknas av ett gott samarbete mellan ledamöterna och personalen.

- *Prioriteringar, kvalitet och effektivare arbetsätt för att anta yttranden*
- *Identifiera möjliga förenklingar och effektiviseringar inom EESK*
- *Söka samverkansformer med Europaparlamentet*

jordbruk och landsbygdsutveckling i u-länder samt en friare regional och global handel. EESK ska eftersträva att upprätta arbetsrelationer och sluta ett samförståndsavtal med FAO, med samarbetet mellan EESK och ILO som förebild.

- *Genomföra en konferens om global livsmedelssäkerhet*
- *Upprätta relationer med FAO*

Mänskliga rättigheter

Politiken för säkerhet och rättsliga frågor bör skydda frihetens värden. Utgångspunkten för denna politik bör vara att skydda de grundläggande rättigheter som garanteras genom Europakonventionen om skyddet av de mänskliga rättigheterna och EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna. Europeiska unionens politik och lagstiftning om invandring och gränser måste till fullo respektera de mänskliga rättigheterna och sätta alla människors frihet och säkerhet i främsta rummet.

EESK OCH VÅRT ARBETSSÄTT

Mitt ordförandeskap ska präglas av öppenhet, samarbete och trovärdighet. Jag avser att ha ett nära samarbete med de vice ordförandena för EESK, ordförandena för de tre grupperna samt ordförandena för facksektionerna och CCMI, för att se till att EESK även fortsättningsvis kan vara en legitim, trovärdig och effektiv rådgivande institution som representerar det civila samhället.

Oavsett vilket innehåll vi ger arbetsprogrammet för nästkommande ordförandeperiod under två och ett halvt år, vet vi att verkligheten runt om oss inte alltid är förutsägbar. Det är därför viktigt att EESK kan orientera sig snabbare och är beredd att göra omprioriteringar och uppvisa smidighet i de interna processerna och i de beslut som krävs.

EESK har länge strävat efter att effektivisera sitt arbete. Flera åtgärder har också vidtagits för att mer systematiskt följa upp kommitténs yttranden, men mer kan göras. EESK:s presidium bör få regelbundna och sammanfattande rapporter från facksektionerna med en uppföljning av det arbete de utfört.

EESK ska höras av rådet och kommissionen, men i det nya fördraget stadgas att även Europaparlamentet ska rådfråga EESK. Vi måste hitta former för att fortsatt prioritera i vårt arbete och att stärka kvaliteten men också för att i vissa situationer kunna agera snabbare. EESK måste även identifiera och i samråd med Europaparlamentet och rådet lägga fast tidsramar för arbetet. Om EESK vill stärka sina möjligheter att påverka parlamentet bör kommittén ha sina ställningstaganden färdiga före första behandlingen i parlamentets utskott. Vi bör undersöka förutsättningarna för att upprätta ett samarbetsavtal med Europaparlamentet i linje med det samarbetsprotokoll som finns mellan EESK och Europeiska kommissionen.

Under mitt ordförandeskap kommer EESK att fortsätta översynen av hur ett säkert och rättvist system för att ersätta ledamöternas reskostnader och andra utgifter ska utformas.

Ett starkt socialt Europa

Under mitt ordförandeskap kommer kommittén att fortsätta ansträngningarna att stärka och konsolidera den sociala dimensionen av EU som förbättrar arbetsvillkoren och främjar den sociala integrationen. Vi ska fortsätta arbetet med att bekämpa fattigdom och utslagning, som ju drabbar redan utsatta grupper hårt. Den nödvändiga omställningen till ett samhälle med låga koldioxidutsläpp ställer nya krav också på detta område, men kommer även att leda till att nya kunskaper och färdigheter efterfrågas.

Ett civilt samhälle

I det nya fördraget anges att det civila samhället ska delta i EU-arbetet, men samtidigt finns det tydliga tecken på att Europas invånare långt ifrån känner ett genuint engagemang för Europasamarbetet. De 27 medlemsländerna ska i rådet gemensamt hitta lösningar och komma fram till beslut, och risken är att det som slutligen avgör bara är en bedömning av vilka nationella för- och nackdelar som beslutet innebär. Europafrågor lyser oftast med sin frånvaro i den nationella politiken och i de olika ländernas valrörelser. Det krävs ett politiskt ledarskap i medlemsländerna och på EU-nivå som fortfarande har den europeiska integrationen som mål.

Det behövs ett civilt samhälle som tydligt kan stå upp för unionens värden, bilda opinion för och delta i det europeiska gemensamma bygget.

Det behövs ett perspektiv och ett engagemang från det civila samhällets organisationer för att väcka frågor till liv och driva på så att dessa frågor får en plats på den politiska agendan.

Det behövs människor i organisationer med vilja att använda sin kompetens och kunskap, sitt engagemang och intresse.

Det behövs därför ett EESK – unionens enda formella organ med företrädare för organisationer för arbetsgivare, löntagare och andra företrädare för det civila samhället – som ger en fördragsbunden möjlighet att delta i och påverka arbetet inom Europeiska unionen.

DIALOG och DELAKTIGHET

Dialog är konsten att tala – inte till utan med någon – men framför allt att kunna lyssna.

Ett nytt fördrag

Fördraget om Europeiska unionen Avdelning II Bestämmelser om demokratiska principer Artikel 11	
1.	Institutionerna ska på lämpligt sätt ge medborgarna och de representativa sammanslutningarna möjlighet att ge uttryck för och offentligt diskutera sina åsikter på alla unionens åtgärdsområden.
2.	Institutionerna ska föra en öppen och tydlig och regelbunden dialog med de representativa sammanslutningarna och det civila samhället.
3.	Europeiska kommissionen ska ha ett omfattande samråd med alla berörda parter i syfte att säkerställa att unionens åtgärder blir enhetliga och öppna.
4.	Ett antal unionsmedborgare, som uppgår till minst en miljon personer och som kommer från ett betydande antal medlemsstater, får ta initiativ till att uppmana Europeiska kommissionen att, inom ramen för sina befogenheter, lägga fram ett lämpligt förslag i frågor där dessa medborgare anser att det krävs en unionsrätt för att tillämpa fördragen.
	De förfaranden och villkor som krävs för att lägga fram ett sådant initiativ ska fastställas i enlighet med artikel 24 första stycket i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

EESK har fått nya möjligheter och ett utökat ansvar i och med det nya Lissabonfördraget. För första gången stadgas att institutionerna ska ge medborgarna och representativa sammanslutningar möjlighet att uttrycka sina åsikter och föra en öppen, tydlig och regelbunden dialog. En dialog innebär att man också lyssnar och inte enbart förmedlar sina egna åsikter. Även om EESK i sin normala verksamhet alltid erbjuder en möjlighet till dialog och öppenhet, innebär fördraget att EESK kan utveckla sin egen roll och även sina relationer till övriga institutioner. Under mitt ordförandeskap kommer kommittén aktivt att arbeta med att implementera fördraget. EESK ska också ha en fortsatt aktiv kommunikationsstrategi.

- Aktivt implementera fördragets artikel 11

EESK har etablerat en kontaktgrupp med representativa EU-organisationer och deras nätverk. Kontaktgruppen behöver få en ny start, och under mitt ordförandeskap är det en prioritet att hitta

SOLIDARITET OCH UTVECKLING

Jag var hungrig och ni gav mig att äta, jag var törstig och ni gav mig att dricka, jag var hemlös och ni tog hand om mig, jag var naken och ni gav mig kläder, jag var sjuk och ni såg till mig, jag satt i fängelse och ni besökte mig...

EESK och omvärlden

Europa är som ett växande träd, men det lever inte avskilt från resten av världen. Vid sidan av en inre dynamisk process har EU samtidigt vuxit till 27 medlemsstater. EESK har olika former av samarbete med det civila samhällets organisationer i länder och regioner utanför Europeiska unionen – Euromed, Kina, Indien, Brasilien med flera. EESK har också ett uppdrag och ansvar för att delta i arbetet med att föra in ytterligare kandidatländer, såsom Turkiet och länder i Balkanområdet. EESK har ansvar för att befästa dessa partnerskap.

- ***EESK ska fortsätta att vara aktiv i relationerna till omvärlden och till det civila samhällets organisationer***

Utveckling och bistånd

EU och medlemsländerna spelar en avgörande roll globalt för kampen mot fattigdom och svält genom sina utvecklings- och biståndsinsatser. EESK behöver delta i analysen av EU:s politikområden och arbeta för bättre samstämmighet mellan dessa och utvecklingspolitiken. Det behövs bättre effektivitet i biståndet. EESK ska arbeta för att det finns medel även för små aktörer på detta område. Det finns ett behov av att stödja det civila samhällets organisationer och arbetsmarknadens parter genom bättre tillgång till finansiering, och det behövs förenklingar av de finansiella reglerna.

Handel spelar en avgörande roll för global utveckling och för Europeiska unionens egen ekonomiska utveckling. En multilateral överenskommelse inom WTO-förhandlingarna ska ha företräde före bilaterala handelsavtal. EU:s handelspolitik bör anpassas för att också främja utveckling i multilaterala, bilaterala och regionala sammanhang.

Bekämpa fattigdom och svält

Livsmedelskrisen slår hårdare när finanskrisen läggs till tidigare problem. Enligt FAO:s uppskattningar har nu antalet undernärda i världen stigit till över 1 miljard, och målet att halvera antalet hungrande fram till 2015 blir alltmer avlägset.

Det är angeläget att det internationella samfundet nu håller fast vid sina utfästelser för att målet om att halvera antalet hungrande i världen fram till 2015 verkligen ska uppnås.

EESK ska tillsammans med FAO organisera en konferens med temat global livsmedelssäkerhet under våren 2011. Målet är att lyfta fram de åtgärder som bl.a. Världsbanken pekat på, t.ex. investeringar i

ska vi konstruktivt bidra till diskussionen om hur en budget för nästkommande period kan se ut – en budget som kan hjälpa till att ge svar på alla de utmaningar som EU står inför.

Den gemensamma jordbrukspolitiken 2014

De naturtillgångar som ligger till grund för jordbruk, skogsbruk och fiske ska brukas utan att förbrukas. Den gemensamma jordbrukspolitiken är en viktig del av EU-samarbetet. Under mitt ordförandeskap kommer förutsättningarna för hur politiken ska utvecklas inför och under den kommande budgetperioden att diskuteras och beslutas. Politiken bör bygga vidare på principerna om gemensam marknad, gemensam finansiering och gemensamma stödsystem. Den gemensamma jordbrukspolitiken bör fokusera på förbättrad livsmedelssäkerhet i EU och på att jordbrukarna ska kunna få en stabil inkomst från marknaden. Arbetet med en ökad transparens i livsmedelskedjan när det gäller priser och kontrakt måste fortsätta. Kopplingen mellan historisk produktion och stöd bör överges till förmån för ett mer likartat stöd över hela EU.

Den europeiska landsbygdens värden ska hävdas och potentialen för uthållig tillväxt tas tillvara. Därför bör större tonvikt läggas på den gemensamma jordbrukspolitikens andra pelare, så att medlen för landsbygdsutveckling kan användas både till att stärka landsbygden och möta utmaningarna inom miljö och klimatområdena.

Jordbruksproduktionen i EU måste också ses i ljuset av de krav den globala livsmedelsförsörjningen ställer.

- ***Genomföra en konferens om den gemensamma jordbrukspolitikens framtid med temat "Vem vinner och förlorar på en översyn av den gemensamma jordbrukspolitiken?"***

Konsumentpolitik

Alla politiska områden måste ha ett perspektiv på hållbarhet och tillväxt. Starka konsumentorganisationer kan spela en betydande roll i att påverka all konsumtion, privat som offentlig, så att varor och tjänster blir mer säkra och miljövänliga. Den påverkan kan vara mycket mer effektiv och snabbare eftersom konsumentreaktioner kan påverka produktionen omedelbart. Konsumenters rättigheter är en viktig del i en fungerande marknadsekonomi och en fråga där EESK arbetat länge och framgångsrikt.

Under mitt ordförandeskap kommer EESK att fortsätta att organisera Europeiska konsumentdagen tillsammans med kommissionen och det sittande ordförandeskapet i rådet. Det är ett bra sätt att lyfta fram konsumenternas rättigheter.

- ***Genomföra Europeiska konsumentdagen varje år***

former för denna samverkan och att tillsammans identifiera frågor där det finns ett gemensamt intresse och behov av att diskutera och att agera.

- ***Ny start för arbetet i kontaktgruppen och för mötesplatsen med europeiska organisationer***

Frivilligt arbete är ett aktivt sätt att uttrycka medborgaransvar och stärker de europeiska värderingarna, t.ex. solidaritet och social sammanhållning.

Europa måste utgöra ett föredöme i fråga om jämställdhet mellan kvinnor och män och jämlikhet mellan olika generationer, samt när det gäller integration. Detta är en förutsättning för demokrati och social sammanhållning. Problemet med en åldrande befolkning är både en utmaning och en möjlighet för Europa.

- ***Aktivt delta i arbetet med det europeiska frivilligåret 2011***
- ***Aktivt delta i arbetet med det europeiska året för aktivt åldrande 2012***

Mångfald och kultur

EU är ungt, det behöver växa och se sin mångfald som en möjlighet, finna balans mellan sina olika nationella särdrag och hitta gemensamma regler för alla medborgares bästa. Den europeiska samhällsgemenskapen måste tillåta större jämlikhet mellan invånarna, mellan generationerna, mellan kvinnor och män, mellan olika slag av religionsutövning samt mellan olika kulturella särdrag. Detta är en nödvändig förutsättning för en stark social sammanhållning som grundas på varje människas frihet och respekten för varandra. Kultur i alla dess former speglar mångfalden, ger oss ett perspektiv, ifrågasätter och utmanar, och kan ge oss nya dimensioner i vår syn på oss själva och vår omvärld. Europas mångfald återspeglas i kulturen. Musik i alla dess former överbryggas alla språkliga hinder.

HÅLLBARHET och TILLVÄXT

Fotosyntesen driver alla biologiska processer på jorden. Ingen av människan uppfunnen process är lika effektiv i omvandling av luftens innehåll av kolatomer till biologisk materia genom solens energi som binds av växternas fotosyntes. Samtidigt frigörs syre. Detta är livets viktiga kretslopp. Det är den gröna cellen som står för tillväxt i ordets egentliga bemärkelse.

Hållbar utveckling

Hållbar utveckling är en strategi med det övergripande målet att tillgodose dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att uppfylla sina behov, och den innebär miljömässig, ekonomisk och social hållbarhet. EU:s strategi för hållbar utveckling från 2006 är en övergripande strategi som påverkar alla politikområden. Inför FN:s uppföljande konferens till den globala strategin Rio + 20, som kommer att hållas 2012, bör EESK med sin observationsgrupp för hållbar utveckling som samordnare utforma kommitténs ståndpunkt. EESK ska ta initiativet att försöka samla de europeiska organisationerna till ett antal gemensamma ståndpunkter som kan utgöra det civila samhällets inspel.

- ***Fokus på strategin för hållbar utveckling inför Rio + 20***
- ***Samla europeiska organisationer och nätverk till ett gemensamt inspel inför Rio + 20***
- ***Eftersträva gemensamma ståndpunkter och deklarationer med de internationella kontakter som EESK har***

En smart Europa 2020-strategi

EESK har fått i uppdrag av Europeiska kommissionen att spela en aktiv roll i genomförandet av Europa 2020 – som är en europeisk strategi för smart, långsiktigt hållbar tillväxt men också en strategi för att uppnå ekonomisk återhämtning och minskad arbetslöshet. Kommittén kommer att arbeta för att de fem övergripande mål som fastställdes av Europeiska rådet i juni 2010 uppnås. Det civila samhällets organisationer har möjlighet att föreslå nya och innovativa metoder och söka samsyn på områden som social och ekonomisk sammanhållning, hållbar utveckling, innovation, forskning, energieffektivitet, de små och medelstora företagens potential och den inre marknaden i nya globala sammanhang.

För att fördjupa sitt engagemang i reformprocessen har EESK omvandlat Observationsgruppen för Lissabonstrategin till en ”Styrgrupp för Europa 2020-strategin”, som ska fortsätta observationsgruppens framgångsrika arbete. Den nya styrgruppen kommer att bidra till att samordna Europa 2020-relaterade arbeten i de olika facksektionerna och ytterligare stärka samarbetet med nationella ekonomiska och sociala råd och liknande organisationer i medlemsstaterna. Detta kommer att bidra till utvecklingen av strategin och fungera som en plattform för utbyte av goda arbetsmetoder, benchmarking och nätverk mellan alla aktörer.

- ***Ett starkt fokuserat arbete i styrgruppen för Europa 2020-strategin i samarbete med nationella råd och motsvarande organisationer***

Ett grönt företagande och entreprenörskap

Grunden för sysselsättning och grön ekonomisk tillväxt är företagsamhet. För att öka viljan till att starta och driva företag behövs incitament och regelförenklingar. EU har ännu inte lyckats komma överens om regler för patent på europeisk nivå och inte heller för europeiska företag, sammanslutningar och ömsesidiga bolag. Den rapport som på uppdrag av kommissionen utarbetats av förre kommissionären Mario Monti visar på att den inre marknaden i stora stycken fortfarande inte är utvecklad. Företagen måste i betydligt större utsträckning inriktas mot hållbarhet och socialt ansvar. EU behöver utveckla och genomföra sitt program för små och medelstora företag.

- ***”Small Business Act” behöver utvecklas till ett rättsligt bindande instrument***
- ***Fokus på regelförenklingar, särskilt för små och medelstora företag***

Social ekonomi

Det är viktigt att man också inom marknadsekonomins ramar beaktar mångfalden av olika företagsformer. Inom den sociala ekonomin finns former som i många avseenden erbjuder mer hållbara affärsmodeller än traditionella börsföretag, till exempel kooperativa företag, ekonomiska föreningar och ömsesidiga bolag och föreningar.

Det finns också ett företagande på ideell grund, där företagandet är ett medel att uppnå delaktighet i samhället men också involverar andra perspektiv. Ett sådant företagande kan dessutom balansera en renodlad marknadsmodell i syfte att uppnå sociala mål. EESK:s studie av den sociala ekonomin i medlemsländerna ger en god bild av hur dessa företagsformer ser ut.

- ***Uppmärksamma de olika företagsformer som finns inom den sociala ekonomin***
- ***Uppmärksamma det internationella året för kooperativt företagande 2012***

Budgetplanen 2014–2020

Den finansiella krisen och dess efterdyningar har visat att de europeiska ekonomierna är tätt sammanflätade. Medlemsstaternas lösningar på gemensamma problem måste därför också till stor del vara just gemensamma. Utöver detta krävs ett målinriktat arbete för att minska statsskulden i många länder på ett socialt acceptabelt sätt.

Europa möter stora utmaningar som också kan användas till att växa ur krisen. Genom investeringar i bl.a. innovation, ny teknik (inte minst på miljö- och energiområdet) och infrastruktur samt med smarta skatteincitament, kan EU nå en långsiktigt hållbar tillväxt. Detta kan också ge EU stora framgångar på den internationella marknaden.

Diskussionen om den kommande budgetplanen kommer att uppta mycket tid och energi såväl i medlemsstaterna som i det civila samhället med arbetsmarknadens parter. Under mitt ordförandeskap